

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Metodická příručka vyplňování dotazníku pro sledování nákladů chovu dojených krav za rok 2023

1. stránka – charakteristika podniku

1. název podniku – uvádí se celý název podniku dle obchodního rejstříku.

2. právní forma – právní forma dle obchodního rejstříku (družstvo, a.s., s.r.o., aj.).

Adresa – uvádí se adresa sídla podniku pro zaslání dotazníku a jiných písemností poštou.

3. obec

4. ulice

5. číslo popisné

6. okres

7. kraj

8. kontaktní osoba – uvádí se osoba, která bude kontaktována v případě nejasností v dotazníku a na jejíž jméno budou zaslány dotazníky, výsledky a jiné dokumenty.

9. e-mail na kontaktní osobu – e-mailová adresa na kontaktní osobu pro zaslání výsledků.

10. telefon na kontaktní osobu – telefonní číslo na kontaktní osobu pro komunikaci dodatečných informací.

11. mobilní mobil na kontaktní osobu – mobilní číslo na kontaktní osobu pro komunikaci dodatečných informací.

12. výměra zemědělské půdy (ha) – uvádí se výměra zemědělské půdy celého podniku v hektarech.

13. výměra půdy v ANC oblasti (ha) – specifikuje se, jaká část z celkové výměry zemědělské půdy v hektarech je zařazena do oblasti s přírodními omezeními (dříve méně příznivých oblastí, LFA) v rámci celého podniku.

14. výměra orné půdy (ha) - uvádí se v hektarech výměra orné půdy za celý podnik.

15. výměra TTP (ha) - uvádí se v hektarech výměra trvalých travních porostů za celý podnik.

16. ekologický chov – uvádí se, zda podnik hospodaří v ekologickém systému (ano či ne).

17. počet (přepočtených) ošetřovatelů dojnic – uvádí se celkový počet pracovníků, kteří se starají o dojnice. Jsou zde započítáni zootechnici, krmíči, dojiči, aj. Pokud je osoba zaměstnaná na část úvazku (nebo jen dojnícím se věnuje pouze část své pracovní doby) je poté započítána podle výše úvazku, např. pokud je pracovník zaměstnán na práci s dojnicemi polovinou úvazku, uvažuje se 0,5. Tento údaj je provázán s nákladovou položkou pracovní náklady (bod 64), neboť zde by měli být všechny osoby, kterým je vyplacena mzda účtovaná na středisko dojnic.

18. výroba mléka za rok (l) – uvádí se celkový objem vyrobeného (nadojeného) mléka od všech dojnic v podniku za rok, vč. mléka neprodaného (určeného pro zkrmení telat, aj.).

19. prodej (dodávky) mléka (l) – uvádí se celkový objem prodaného mléka v podniku za rok včetně prodeje ze dvora.

20. Ø bílkovina (%) – uvádí se v procentech průměrný obsah bílkovin v mléce.

21. Ø tuk (%) – uvádí se v procentech průměrný obsah tuku v mléce.

22. Ø PSB (tis./ml) – uvádí se v procentech průměrný počet somatických buněk (PSB) v tisících na ml. PSB odráží zdravotní stav mléčné žlázy a slouží jako měřítko kvality mléka.

23. močovina (mg/100 ml) – uvádí se koncentrace močoviny v mg na 100 ml mléka.

24. počet kusů dojnic dle plemene – uvádí se k písmenům dle plemen průměrný roční stav dojnic. Dojnice českého strakatého plemene mají označení C a dojnice holštýnské skotu jsou označeny písmenem H.

25. krmné dny dojnic – krmné dny všech dojnic za rok slouží pro výpočet průměrného stavu krav a pro kalkulaci ekonomických parametrů ve vyjádření na jeden krmný den.

26. Ø cena mléka (Kč/l) – uvádí se průměrná cena jednoho litru prodaného mléka od dojnic do mlékárny (vč. prodeje ze dvora) a započítávají se do ní příplatky/srážky za složky (tuk a bílkovina) i případné množstevní příplatky.

27. počet ks suchostojných / dojených krav – uvádí se, kolik krav z celkového průměrného počtu dojnic (bod 24) je v období stání na sucho a kolik krav je dojených. Tento údaj se mění v průběhu roku, uvažuje se tedy jeho průměr např. z měsíčních údajů (dle evidence podniku).

2. stránka – reprodukce a obměna stáda

28. březost po 1. inseminaci jalovice (%) – ukazatel vyjadřuje procentem poprvé inseminované jalovice, které skutečně po první inseminaci po porodu zabřezly.

29. březost po všech inseminacích jalovice (%) – ukazatel vyjadřuje podíl zabřezlých jalovic z počtu všech provedených inseminací.

30. březost po 1. inseminaci dojnice (%) – ukazatel vyjadřuje procentem poprvé inseminované krávy, které skutečně po první inseminaci po porodu zabřezly.

31. březost po všech inseminacích dojnice (%) – ukazatel vyjadřuje podíl zabřezlých krav z počtu všech provedených inseminací.

32. průměrný laktační den (dny). Ukazatel vyjadřuje, na kterém dnu v průběhu laktace se dojnice nachází. Ukazatel se uvádí jako průměrný za celé stádo a vyjadřuje se jeho roční průměr. Tento údaj lze zjistit z výsledků kontroly užítkovosti přístupné v aplikaci Milk Profit Data (<https://data.cmsch.cz>) v sekci „MPD – produkce“ a v sestavě „Produkce mléka na dojenou krávu“.

33. Pregnancy rate (míra březosti), (%). Pregnancy rate je komplexní ukazatel na posouzení reprodukce ve stádě. Je charakterizován jako podíl dojnic, které zabřezly na počet všech říjí, které mohly v hodnoceném měsíci proběhnout. Tento údaj lze zjistit z výsledků kontroly užítkovosti přístupné v aplikaci Milk Profit Data (<https://data.cmsch.cz>) v sekci „MPD – reprodukce – roční přehledy“ a v sestavě „Souhrn reprodukce za 12 měsíců“.

34. Synchronizační protokol užívaný před 1. inseminací. Uvádí se % 1. inseminací krav/jalovic provedených po použití synchronizačního protokolu. Uveďte prosím také, jaký protokol byl u krav/jalovic využit, např. ovsynch, double ovsynch, presynch, co-synch. V případě, že synchronizační protokol nevyužíváte, uveďte do kolonky % hodnotu 0.

Příčiny vyřazení dojnic (kusů) – uvádí se počet vyřazených krav (kusů) podle příčiny vyřazení:

35. kulhání

36. zažívací poruchy

37. mastitidy

38. poruchy plodnosti

39. poranění a úrazy

40. nízká produkce mléka

41. úhyn

42. ostatní důvody vyřazení (tvar a upnutí vemene, aj.)

V případě, že se jednotlivé příčiny nesledují, uveďte prosím celkový počet vyřazených krav za rok.

43. pořadí laktace (dojnic) – uvádí se pořadí laktace, na kterém se dojnice nachází.

44. délka mezidobí – ukazatel vyjadřuje počet dnů mezi dvěma porody.

45. délka servis periody – ukazatel vyjadřuje počet dnů, které uplynuly mezi porodem a inseminací, po které kráva zabřezla.

46. věk při prvním otelení – uvádí se průměrný věk jalovic při prvním otelení.

47. inseminační index – ukazatel vyjadřuje počet inseminací potřebných k zabřeznutí.

Stanoví se tak, že počet všech provedených inseminací u zabřezlých plemenic se dělí počtem zabřezlých.

48. inseminační interval (dny) – ukazatel vyjadřuje počet dnů, které uplynuly od porodu do dne, kdy byly plemenic po porodu poprvé inseminovány.

49. robotické dojení – pokud využíváte robotické dojení, uveďte jeho typ – roboty nebo robotická dojírna a následně průměrný počet dojení za den. V případě, že robotické dojení nemáte pokračujte na otázku č. 50.

50. dojírna – uveďte typ dojírny – rybinová, tandemová, side by side nebo kruhová a zaškrtněte, četnosti dojení za den, tj. dojení 2x nebo 3x za den.

Položky 51 až 53 uvádí rozložení stáda v laktaci, tj. podíl krav na 1. laktaci, na 2. laktaci a podíl krav na 3. a vyšší laktaci. Součet musí být 100 %.

51. % krav na 1. laktaci (%) – procentní podíl krav na první laktaci z počtu ustájených dojnic.

52. % krav na 2. laktaci (%) – procentní podíl krav na druhé laktaci z počtu ustájených dojnic.

53. % krav na 3. a vyšší laktaci (%) – procentní podíl krav na třetí a vyšší laktaci z počtu ustájených dojnic.

54. počet porodů (ks) – počet porodů ve stádě bez ohledu na dvojčata a mrtvě rozená telata.

55. mrtvě narozených telat (do 48 hod.), (ks) – počet mrtvě narozených telat.

56. živě narozených telat (ks) – počet živě narozených telat za rok.

57. úhyny telat (ks) – počet uhynulých telat od narození do odstavu.

58. odchovaných telat celkem (ks) – počet odchovaných telat do odstavu.

3. stránka – dotace a krmný fond

Dotace – uvádí se dotace pro dojené krávy za rok 2023 dle jednotlivých dotačních titulů. Zapisuje se počet jednotek (např. počet dojnic) a celková platba (přijata či přislíbená). Platba se uvádí ve skutečných financích, tj. včetně zohlednění finanční kázně. V případě, že dotace zatím nejsou za rok 2023 připsány na účet, uveďte přislíbenou částku nebo její odhad.

Údaje se doplňují k následujícím dotacím:

59. dotace CIS - Podpory příjmu vázané na produkci, CIS dojnice

60. dotace PRV - Dobré životní podmínky zvířat (v chovu dojnic)

Zlepšení stájového prostředí

Zvětšení lehacího prostoru

Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy

61. krmiva bez GMO – uveďte, zda v krmení dojnic využíváte krmivo bez GMO.

62. výroba a spotřeba siláží a senáží – vypisují se jednotlivé druhy siláží a senáží (kukuřičná, vojtěšková, jetelová, travní, aj.). U každé položky se uvádí jejich cena za tunu, celková roční výroba v podniku v tunách, spotřeba pro krmné účely dojnic a ostatní využití (bioplynové stanice, pro krmné účely býků aj.). Cenou se rozumí vnitropodniková cena, která byla účtována a měla by odrážet skutečně vynaložené náklady na produkci jedné tuny.

63. Ostatní krmiva (jadrná krmiva a minerální směsi) – uvádí se spotřeba jadrného/minerálního krmiva pro dojnice v tunách a jejich celková cena v tisících Kč za rok.

a) jadrné krmivo – pšenice, ječmen, kukuřičné zrna

b) sojový extrahovaný šrot

c) minerální směsi

d) řepkový extrahovaný/extrudovaný šrot

e) bachorově chráněný tuk – uveďte nejpoužívanější bachorově chráněný tuk nebo součet používaných produktů – spotřebu v tunách a celkové roční náklady v tis. Kč.

f) tekuté energie – uveďte nejpoužívanější tekuté energie nebo součet používaných produktů – spotřebu v tunách a celkové roční náklady v tis. Kč.

4. stránka – náklady podniku

64. pracovní náklady – uvádí se veškeré mzdové náklady pracovníků zabývajících se ošetřováním dojnic (podle bodu 17 počet ošetřovatelů). Jsou tvořeny náklady na hrubé mzdy zaměstnanců, zdravotním a sociálním pojištěním placeným podnikem za zaměstnance a také se zde počítají práce provedené na základě dohody o provedení práce (DPP) a dohody o pracovní činnosti (DPČ). Součástí mzdových nákladů jsou též odměny a příplatky (za práci přesčas, ve svátek, v noci, aj.). Položka 64 je součtem dílčích položek 64a, 64b a 64c.

64a. z toho: sociální a zdravotní pojištění – pojištění placené podnikem.

64b. z toho: pracovní náklady přímé – hrubé mzdy stálých zaměstnanců.

64c. z toho: ostatní pracovní náklady – sezónní práce, DPP, DPČ, aj.

65. krmiva a steliva celkem – uvádí se celkové výdaje na krmiva a steliva pro dojnice za rok. Jsou zde počítány jak nakoupená krmiva, tak krmiva vlastní. U vlastních krmiv je předpokladem ocenění spotřebovaných krmiv ve vnitropodnikových cenách. Položka 65 není součtem dílčích položek 65a až 65d. Pokud to evidence podniku umožňuje, je vhodné rozdělit krmiva mezi jadrná a objemná (pak platí vazba $65a + 65b = 65$) a mezi vlastní a nakoupená krmiva (pak platí vazba $65c + 65d = 65$).

65a. z toho: krmiva jadrná – krmiva s vyšším obsahem živin (obiloviny, aj.).

65b. z toho: krmiva objemná – krmiva s menším obsahem živin (siláže, aj.).

65c. z toho: vlastní krmiva – krmiva vyráběna v rámci podniku.

65d. z toho: nakoupená krmiva – krmiva pořízena od externího dodavatele.

66. veterinární a plemenářské úkony celkem – do této položky se uvádí služby prováděné veterinářem a plemenářskou organizací včetně materiálových prostředků (léčiva, desinfekční prostředky, aj.). Položka je součtem dílčích položek 66a, 66b a 66c.

66a. z toho desinfekční prostředky – náklady na nákup desinfekčních prostředků.

66b. z toho veterinární úkony a léčiva – prováděné veterinární služby a nakoupená léčiva od externího subjektu.

66c. z toho inseminace a plemenářské úkony – prováděné plemenářské služby.

67. odpisy krav – představují odpisy základního stáda dojených krav včetně zůstatkové ceny při prodeji krav na jatka.

68. odpisy majetku – uvádí se roční výše odpisů majetku (stáj, technologie, drobný majetek aj.) související s chovem dojeného skotu. Odpisy jsou nepeněžním výdajem a typickým příkladem nepřímých nákladů, kdy jejich výše je rozpočítána pro jednotlivé výkony (chovy), tedy je nutné v některých případech uvést podíl z celkových odpisů majetku.

69. pojištění majetku a krav – uvádí se roční výše pojistného placeného za pojištěná zvířata a majetek, který souvisí s chovem dojených krav. Pokud je evidované určité pojištění pro celý podnik, započítá se pouze jeho poměrná část.

70. opravy a udržování – uvádí se náklady na provedené opravy související s chovem dojených krav, a to jak nakoupené od externího dodavatele, tak i provedené ve vlastní režii. Do této položky se také počítá nákup použitého materiálu (vč. náhradních dílů).

71. energie – uvádí se výdaje na energii placenou externímu dodavateli (elektřina, plyn, včetně souvisejících nákladů distribuce apod...), případně energii spotřebovanou z vlastní bioplynové stanice oceněnou v tržních cenách. Započítá se podíl těchto výdajů účtovaných do kategorie chovu dojených krav.

72. režie podniková – režijní náklady vznikají v souvislosti s provozem podniku (administrativní zajištění fungování podniku, vedení účetnictví, placené daně, aj.) a jsou v rámci podniku rozpočítány (rozděleny) mezi jednotlivé úseky (výkony). Do této položky se uvádí poměrný podíl režii, které vznikají v celém podniku a jsou přiřazeny chovu dojených krav.

73. režie odvětví – pokud vznikají kromě podnikových režii ještě režie v rámci odvětví chovu skotu, jsou rozpočítány a evidovány zde.

74. ostatní náklady – uvádí se ostatní náklady, které nejsou zaevidovány v předchozích položkách a souvisejí s chovem dojených krav. Počítá se sem zejména spotřeba drobného materiálu, (PHM), prováděné služby externí společností, placené nájemné, vnitropodnikové náklady, aj.

75. náklady celkem – v této položce by měl být uveden souhrn veškerých dílčích nákladů souvisejících s chovem dojnic za rok. Jedná se o součet položek 64 až 74.

Pozn.: odpočet vedlejších výrobků bude proveden shodně pro všechny podniky, a to ve výši 5,4 % dle certifikované metodiky Kalkulace ekonomických ukazatelů v podniku s chovem dojeného skotu (Syrůček a kol., 2023, Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., ISBN: 978-80-7403-303-2).

Společným cílem naší spolupráce je získání objektivních a spolehlivých podkladů ke zlepšování výrobních a ekonomických výsledků výroby mléka. K jejímu zlepšení z naší strany by přispěl Váš názor na aktuální systém zpracování a prezentace výsledků a návrhy na jeho úpravy, doplnění a zlepšení. Za Vaše případné připomínky a názory předem děkujeme.

Ing. Jan Syrůček, Ph.D.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

tel.: +420 267 009 529

e-mail: syrucek.jan@vuzv.cz